

POUŽITÍ VÝSADKŮ V OBRANNÉ OPERACI VŠEVOJSKOVÉ ARMÁDY

Plukovník Luboš Novák

Při řešení teoretických otázek spojených s plánováním, organizací a prováděním obranných operací byla dosud téměř úplně opomíjena možnost využití výsadků v obranné operaci. Proto předkládám k širší diskusi několik svých myšlenek souvisejících s tímto problémem.

*

1. Rozvoj soudobé techniky, zvláště zbraní hromadného ničení, měl podstatný vliv nejen na způsob vedení operací a boje a na organizaci vojsk všech druhů, avšak rozhodně se projevil i v poměrném zastoupení jednotlivých druhů vojsk v pozemních armádách.

V této souvislosti vidíme, že v poslední době jsou zvyšovány i počty svazků, útvarů a jednotek výsadkových vojsk a že je jejich použití rozšiřováno opravdu na všechny druhy boje a operace.

V poslední době snad ani jedno větší cvičení nebylo provedeno bez použití vzdušných výsadků. Bylo to však zpravidla při cvičeních s tematikou z útočného boje a operace, při čemž použití výsadkových vojsk v obranné operaci (boji) bylo výjimkou přes to, že použití vzdušných výsadků v obranných operacích často může mít podstatný vliv i na celý průběh obranné operace.

*

2. Úspěch obranné operace při současné organizaci vševojskové armády závisí na množství přidělených zbraní hromadného ničení, na její odolnosti a pružnosti, především však na její aktivitě.

Vrcholným projevem aktivity v obraně je manévr vojsk a prostředků ať již k vyrovnaní poměru sil na směru hlavního úderu nepřítele nebo k provedení protizteče a protiúderu.

Tento manévr vojsky a prostředky bude však často, především během dne, znemožněn nebo alespoň podstatně zdržen nepřátelskou činností, zejména jeho letectvem, které bude zpravidla v převaze.

Proto tedy jedním ze způsobů použití výsadkových vojsk v obranné operaci bude zabezpečit manévr pozemních vojsk nebo jej dočasně i nahradit.

V takovém případě může být výsadků použito

- k zabezpečení čar rozvinutí pro protiúder, jestliže pozemní vojska nestačila to provést včas sama,
- k zabránění rychlému pronikání nepřítele do operační hloubky rychlým obsazením některého postavení nebo pásma v hloubce obrany a tím udržet podmínky pro aktivní zásah pozemních vojsk,
- k zabránění hrozcímu obklíčení vlastních bránících se vojsk obsazením rozhodujících prostorů v bocích,
- k dovršení účinku vlastní protipřípravy v předpolí.

Kromě toho mohou mít vzdušné výsadky rozhodující význam i pro úspěch armádních (frontových) protiúderů.

V takovém případě může být výsadků použito

- ke zničení bližších základů zbraní hromadného ničení ohrožujících

- úspěšné provedení protiúderu (tento úkol bude zpravidla spojen ještě s některým dalším úkolem),
- k izolaci bojiště obsazením důležitých prostorů na vnější obkličovací frontě,
- k zabránění odchodu obkličovaných vojsk nepřítele obsazením důležitých komunikačních uzlů,
- k urychlení obklíčení vklínivšího se nepřítele při vstřícných protiúderech obsazením a udržením rozhodujících prostorů (objektů) v místech setkání,
- k zesílení obrany obklíčených vlastních vojsk,
- k ochraně vnějšího nebo i vnitřního boku vojsk provádějících protiúder ovládnutím významných objektů (komunikačních uzlů a p.) v jejich bocích,
- k desorganisaci velení a spojení obsazením velitelských stanovišť a spojovacích uzlů.

Pokud jde o použití vzdušných výsadků při přechodu z obranné operace do protiúderu po úspěšně provedených protiúderech, řídí se jejich použití zpravidla stejnými zásadami jako v každé útočné operaci.

Použití vzdušných výsadků má tedy i v obranné operaci velké možnosti a zpravidla i proti útočné operaci i velké výhody.

Největší výhodou bude zejména ta okolnost, že bude možno ve většině případů provést předem osobní rekonoskace budoucích prostorů vysazení, a mnohdy i poměrně dlouhá doba na přípravu vysazení. Kromě toho podpora vysazených výsadků a součinnost s nimi bude zpravidla účinnější a jednodušší.

Nevýhodou však bude ta okolnost, že vysazení se bude obvykle dít za vzdušné nadvlády nepřítele, a proto bude třeba buď vybojovat místní, dočasnou nadvládu ve vzduchu nebo provést vysazení v noci.

Z toho vyplývá, že pro splnění úkolu zabezpečení nebo nahrazení manévru vlastních pozemních vojsk budou výsadky vysazeny obvykle během noci, pokud jde pak o plnění úkolů v rámci protiúderů může být k jejich vysazení využito i leteckého zabezpečení protiúderu.

Výsadková operace v obranné operaci bude plánována obdobně jako v útočné operaci, avšak stanovení času Č, to jest času vysazení, bude často spojeno s určitými obtížemi. Vzhledem k tomu, že tento čas Č musí být znám veliteli výsadkového svazku (podle dosavadních norem) nebo útvaru nejméně den předem, bude třeba, aby velitel armády (frontu) dobře zhodnotil a předvídal pravděpodobný vývoj situace, a to nejméně jeden den dopředu.

Provedení samé výsadkové operace bude obvykle stejné jako v útočné operaci, je však usnadněno právě možnostmi předchozí rekonoskace.

Rozumí se samo sebou, že každé vysazení vlastních výsadků musí být předem plánováno a připraveno. Proto bude pravidlem, že v obranné operaci bude plánováno použití výsadků v několika variantách v duchu zámyslu vedení obranné operace.

*

3. Výsadkové vojsko je dosud prostředkem hlavního velitelství. Hlavní velitel však může podle potřeby přidělit některé výsadkové svazky (útvary) velitelům frontů, po případě armád.

Vševojsková armáda v obranné operaci v současné době dostane ke své dispozici nejčastěji ne více než jednu výsadkovou brigádu.

Výsadkové brigády může být v obranné operaci použito buď jako operačního nebo taktického výsadku, soustředěně nebo i rozptýleně po skupinách. Způsob použití bude v obranné operaci závislý především na úkolu, který v rámci operace bude brigáda plnit, a na jejích možnostech.

Ku příkladu k zničení bližších základů zbraní hromadného ničení, velitelských stanovišť, spojovacích uzlů a p. bude výsadkové brigády použito decentralisovaně, k zabezpečení čáry rozvinutí pro protiúder nebo k izolaci bojiště častěji jako celku.

Pro informaci uvádím bojové a palebné možnosti výsadkové brigády.

Výsadková brigáda o třech výsadkových praporech může útočit v pásmu 3 až 4 km širokém a bránit úsek

- na normální frontě široký až 8 km a hluboký až 7 km,
- na široké frontě široký 14 km i více.

Výsadkový prapor může útočit v pásmu až 2 km širokém a bránit rajon

- na normální frontě až 4 km široký a 2 km hluboký,
- na široké frontě až 7 km široký.

Dělostřelecký oddíl 85mm kanonů (12 hlavních) může položit palby

- 450 m nepohyblivé přehradné palby,
- 4 ha soustředěné palby na krytou sílu nepřítele,
- 6 ha soustředěné palby na nekrytou sílu nepřítele.

Minometný oddíl 120mm (12 hlavních) může položit

- 600 m nepohyblivé přehradné palby,
- 4 ha soustředěné palby na krytou sílu a
- 6 ha soustředěné palby na nekrytou sílu nepřítele.

Protitankový oddíl 85mm protitankových kanonů (12 hlavních) může přehradit úsek široký až 1500 m.

Protiletadlový oddíl 30mm (12 hlavních) a 14,5mm čtyřhlavňových kulometů (6 hlavních) může chránit plochu 28 až 32 km².

Přesto, že výsadky použité v obranné operaci budou bojovat osamoceně daleko kratší čas než při operaci útočné, možnosti výsadkové brigády jasně ukazují, že vysazení výsadek musí být nejen dokonale zabezpečeno, ale také jejich boj hodnotně podporován a součinnost s pozemními vojsky a letectvem musí být dokonale sladěna.

*

4. Pokusil jsem se stručnou formou uvést některé nové pohledy na použití výsadkových vojsk v soudobé obranné operaci.

Přes to, že se uvedené použití výsadek v některých případech může zdát neobvyklým, neodpovídajícím dosavadním zvyklostem a normám, domnívám se, že v budoucnu bude nutno s podobným použitím počítat.

To ovšem vyžaduje, aby se výsadkové vojsko stalo běžným druhem vojska, aby počet svazků a útvarů výsadkových vojsk byl zvýšen, aby byla nově upravena jeho podřízenost, a hlavně, aby dosavadní těžkopádné plánování výsadkových operací bylo zjednodušeno a přizpůsobeno novým podmínkám.

Jedině tak bude možno dosáhnout toho, aby výsadkové vojsko uhájilo své důležité postavení mezi druhy vojsk a jeho použití se stalo v soudobém boji i operaci pravidlem.